

JOUSTAVAT OPINTOPOLUT -TAPAUSTUTKIMUS

Jenni Huhtasalo

Ammatillisen opettajankoulutuksen
kehittämishanke
tammikuu 2013
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Tampereen ammattikorkeakoulu

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Huhtasalo, Jenni
Joustavat opintopolut -tapaustutkimus

Opettajankoulutuksen kehittämishanke 15 sivua
tammikuu 2013

Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena oli tapaustutkimuksen avulla tuoda esille joustavien opintopolkujen käyttämistä toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa, sen suunnittelemista ja toteuttamista. Tapaustutkimus on tehty sosi-aali- ja terveysalalla, lähihoitajan tutkinnossa. Kehittämishanke on syntynyt osana systeemistä JOPO- hanketta, jonka päätavoitteena oli opintojen joustavuuden ja monimuotoisuuden lisääminen. JOPO -hanke oli organisaatorajat ylittävä, monialainen kokonaisuus.

Tässä kehittämishankkeessa tuotiin tapaustutkimuksen keinoin esille erään opiskelijan yksilöllisesti suunniteltu ja toteutettu henkilökohtainen opetussuunnitelma. Tavoitteena oli muokata opiskelijalle sellainen opintojen toteuttamissuunnitelma, jonka avulla hän saisi vietyä loppuun lähihoitajan tutkintonsa. Henkilökohtainen opetussuunnitelma oli vahvasti työelämäpainotteinen. Opiskelija suoritti puuttuvat opintonsa mukautetusti työssäoppimispaikassaan Kokemäen Vuollekodin Tammentuvassa.

Tämän tapaustutkimuksen perusteella voi kannustaa oppilaitoksia kokeilemaan eri tavoin mukailtuja joustavia opintopolkuja opiskelijoiden yksilöllisen tarpeen mukaan. Näiden joustavien opintopolkujen suunnittelu ja käytännön toteutus toisen asteen oppilaitoksissa hyödyttävät sekä opiskelijoita että oppilaitoksia. Joustavien opintopolkujen avulla opiskelijoita voidaan motivoida paremmin opiskeluun sekä opintojen loppuun saattamiseen.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 SYSTEEMINEN JOPO- HANKE	5
2.1 JOPO:n tavoitteet ja haasteet	5
2.1.1 Esimerkkinä Toplaaja- hanke	6
2.1.2 Yksilökohtaiset mallit.....	6
3 TYÖSKENTELYPROSESSI.....	9
3.1 Tapaustutkimus	9
3.2 Tapaustutkimus käsitteenä	10
3.2.1 Case- yksilöllisesti suunniteltu ja toteutettu opintopolku	11
3.2.2 Toteuttamistavat ja projektin eteneminen.....	11
4 YHTEENVETO	14
LÄHTEET	15

1 JOHDANTO

Valtioneuvoston hyväksymä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma vuosille 2007- 2012 tuo esille vahvasti koulutuksen ja työelämän yhteyksien parantamisen tarpeen. Kehittämissuunnitelma korostaa työllistymisen ja työllisyyttä edistävän opiskelutavan synnyttämistä ja edelleen kehittämistä. Tavoitteena on myös suunnitella ja vahvistaa työpaikoilla tapahtuvaa opiskelua. Tähän tavoitteeseen pyritään ammatillisissa oppilaitoksissa kehittämällä edelleen työssäoppimista, ammattiosaamisen näyttöjä sekä laajentamalla työpaikalla tapahtuvaa opiskelua nykyisestä. (Eskola, N., Palo-oja, P. & Pursiainen, S. 2012, 4.)

Laajempi yhteiskunnallinen, taloudellinen ja sosiokulttuurinen muutos vaatii ammatillisia oppilaitoksia vastaamaan ja kouluttamaan enemmän työelämän tarpeisiin. Sosiaali- ja terveysalan ammatillisen perustutkinnon perusteet on määräys, jolla ohjataan sekä koulutuksen että näyttötutkintojen järjestäjiä. Järjestäessään näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti (Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon ammatilliset perusteet, 7). Tämä määräys jättää koulutuksen sisällön ja sen järjestämisen toteuttamisen, tutkinnon perusteiden mukaisesti, suunnittelun oppilaitoksille itselleen. Tällöin voidaan oppilaitoskohtaisesti suunnitella ja toteuttaa mm. työssäoppimista sekä työelämän että opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

Tämä kehittämistyö tehtiin osana systeemistä JOPO- projektia. Kehittämistyö toteutettiin sosiaali- ja terveysalalla, lähihoitajan tutkinnossa. Opetushallituksen rahoittama JOPO- projekti tähtää koulutuksen järjestäjien toimintajärjestelmien kehittämiseen joustavien opintopolkujen edistämiseksi. Systeemisessä JOPO-hankkeessa on useita toimijoita: Sataedu, WinNova, OPH, Pirko ja TAO. Hankkeen lähtökohtina on ollut saada kaikki opiskelijat mukaan, läpäisyn tehostaminen, joustavien polkujen mahdollistaminen, työllisyyden edistäminen, opintojen keskeyttämisprosentin pienentäminen, valinnaisuuden lisääminen, opintojen sisällön kehittäminen, joustavuuden ja monimuotoisuuden lisääminen sekä pedagoginen konsultointi.

2 SYSTEEMINEN JOPO- HANKE

Tämä kehittämistehtävä on osa systeemistä JOPO- hanketta. JOPO- hankkeen tavoitteena ovat yksilölliset ja joustavat opintopolut. JOPO:n tarkoituksena on myös kehittää tiiviimpää työskentelyä työelämän kanssa, työelämälähtöisesti. Näistä asetelmista lähdin liikkeelle oman tapaustutkimukseni kanssa.

2.1 JOPO:n tavoitteet ja haasteet

JOPO:n tavoitteena oli opintojen joustavuuden ja monimuotoisuuden lisääminen opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet huomioiden. Hankkeessa oli tarkoitus mallintaa ja kuvata joustavoittamisen vaikutukset koulutuksen järjestäjän toimintajärjestelmään. Joustavilla opintopoluilla tuetaan myös mahdollisimman nopeaa valmistumista. Työelämässä toteutettavien tutkinnon osien opiskelumallien kokoaminen ja edelleen kehittäminen on myös yksi hankkeen tavoitteista. Lisäksi yksilöllisten opinpolkujen mallintaminen ja prosessikuvaus toimintajärjestelmään oli yksi projektin tavoitteista. (Valtanen, P. 2012.)

Koulutusorganisaatiostamme oli useampia toimijoita hankkeen parissa. Eri koulutusohjelmat ja -alat olivat hyvin edustettuina. SATAEDUsta projektissa toimivat sosiaali- ja terveysala, hotelli- ja ravintola-ala, catering sekä auto- ja metalliala. Sosiaali- ja terveysalan haasteet ja tavoitteet JOPO:ssa ovat olleet valinnaisuuden kehittäminen; jokainen opiskelija tietää valinnan mahdollisuudet ja jokaisella on aito mahdollisuus tehdä valintoja. Keskityimme projektissa erilaisten opintoväylien kehittämiseen ja suunnitteluun. Näitä väyliä ovat mm. perusväylä, moniosaajaväylä, laajennetun työssäoppimisen väylä, kansainvälisyysväylä ja AMK- väylä.

2.1.1 Esimerkkinä Toplaaja- hanke

Laajennetun työssäoppimisen tavoitteena on edistää työssäoppimisen laajempaa ja monipuolisempaa hyödyntämistä ammatillisessa peruskoulutuksessa. Laajennetun työssäoppimisen tavoitteena on lisätä ja monipuolistaa yksilöllisiä mahdollisuuksia työelämälähtöiseen ja käytännönläheiseen ammatilliseen opiskeluun.

TOPLAAJA- laajennetun työssäoppimisen kokeiluhanke on Pirkanmaan ammattiopistolla keväällä 2012 toteutettu hanke. Tämä laajennetun työssäoppimisen valtakunnallinen kokeiluhanke pohjautui valtioneuvoston hyväksymään koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaan vuosille 2007- 2012. Hallitusohjelman mukaan koulutuksen ja työelämän välisiä yhteyksiä pitäisi parantaa ja työpaikalla tapahtuvaa opiskelua tukea enenevässä määrin. Tämän valtakunnallisen kokeiluhankkeen tavoitteeksi oli asetettu työssäoppimisen laajempi ja monipuolisempi hyödyntäminen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoiden ammattitaitojen kehittämisessä. Suunnitelmassa oleellista ja erityistä on opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden huomiointi ja suunnitelmat. Hankkeessa tavoiteltiin mm. yksilöllisten mahdollisuuksien monipuolistamista ja enenevässä määrin työelämän käytännönläheisyyttä. (Eskola, N., Palo-oja, P. & Pursiainen, S. 2012, 4.)

Kyseisessä hankkeessa asetettuihin tavoitteisiin päästiin mielestäni väliraportin mukaan hyvin. Työssäoppimisen laajentaminen eri mallien avulla lisäsi ammatillisen peruskoulutuksen työelämälähtöisyyttä, työvaltaisuutta, opiskelijoiden motivaatiota sekä se tuki työllistymistä koulutusta vastaaviin tehtäviin. Näihin tavoitteisiin pääseminen ja tämäntapaisen toimintatavan kehittäminen vaatii tietysti työpaikalla tapahtuvan oppimisen ja ohjaamisen edelleen kehittämistä. (Mt. 7,8.)

2.1.2 Yksilökohtaiset mallit

Toplaaja- hankkeessa toteutettiin ryhmäkohtaisia ja yksilökohtaisia malleja työssäoppimisen laajentamisesta. Yksilökohtaisia malleja olivat mm. yhtämit-

taisten työssäoppimisjaksojen laajentamisen mallit, nopeutetut polut, hitaat polut ja erityisesti tuetut polut. Näiden lisäksi tehtiin töitä yrittäjyyteen ja yritysyrityshöön perustuvien polkujen kanssa, kahden tutkinnon suorittajien ja oppisopimusopiskelijoiden kanssa. Myös opintoihin palaavien polkuja kehitettiin. (Eskola, N. Palo-oja, P. & Pursiainen, S. 2012, 9-18.)

Näistä voisin lähemmin tarkastella tässä kohdin yksilökohtaisia polkuja ja siinä erityisesti tuettuja polkuja, jotka liittyvät tähän omaan case- tehtävääni. Toplaaja –hankkeen puitteissa yksilöllisiä työssäoppimisen laajennuksia koko perustutkinnon opiskelijoista oli lähes 70 %. Yksilölliseen ohjaukseen perustuvissa mal-leissa opintojen valinnaisuus on suurta ja näin yksilölliset opintopolut mahdollis-tuvat. Tätä mallia käytettäessä on mahdollista ”räätälöidä” opiskelijalle hänen tarpeitaan vastaava opiskelupolku suorittamistapoineen ja aikatauluineen. (Mt. 2012, 13.)

Edellytyksiä tällaisen opintopolun toteuttamiselle ovat mm. huolellinen yhteis-suunnittelu, jossa määritellään tavoitteet, toteutus ja arviointi. Sen käyttö edel-lyttää moniammatillista yhteistyötä, opiskelijan sitoutumista ja motivaatiota sekä opintojen ja oppimisen etenemisen dokumentointia. Yksittäisen oppilaitoksen tasolla tällaisten yksilöllisten opintopolkujen toteuttaminen käytännössä tarkoit-taisi koulutuksen järjestäjältä tietoista päätöstä kehittää opiskelijoiden yksilöllisiä opintopolkuja. Tämä mahdollistuisi pedagogisen kehittämistyön avulla. Opetta-jalle tulisi olla resursoitu riittävästi ohjausresursseja sekä oppilaitoksella että työelämässä tapahtuvaan yhteistyöhön. Ammatillisten aineiden opettajien tulisi tiivistää yhteistyötä oppimisen tukipalveluiden ja työelämän edustajien kanssa. Myös dokumentointiin tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. (Eskola, N., Palo-oja P. & Pursiainen, S. 2012, 13.)

Erityisesti tuetut polut sisälsivät Toplaaja –hankkeessa mm. erityistä tukea tar-vitsevalle opiskelijalle henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) teon, mukautettujen tavoitteiden asettamisen ja sellai-sen opiskelijan huomioimisen, joka jollakin tavoin tarvitsee erityistä tukea. Hankkeen puitteissa tämäntyyppisen mallin etuja olivat mm. työvaltainen tapa opiskella (joka sopii monelle ammattikoulussa opiskelevalle), mahdollisuus

osallistua työssäoppimiseen esimerkiksi henkilökunnan työparina ja yksilöllisesti ohjattuna. Mallin monenlaisia haasteita tuotiin myös esiin Toplaaja –hankkeen väliraportissa. Näitä olivat mm. opiskelijoiden ohjaamisen vaatiman ajan haasteellisuus, sillä ohjaaminen vaatii aikaa sekä opettajalta että työssäoppimispaikan ohjaajalta. Koettiin, että riittävän tuen antaminen opiskelijalle ei aina toteutunut ja työssäoppimispaikkojen löytäminen erityistä tukea vaativille opiskelijoille oli melko haastavaa. Myös salassapitovelvollisuus vaikeutti joidenkin opiskelijoiden asioiden käsittelyä, sillä ilman opiskelijan suostumusta opettaja ei voinut joitakin oleellisia tietoja työelämäänsä antaa. (Mt. 2012, 15.)

Oma case – esimerkkinä yksilöllisesti toteutetusta opintopolusta sisältää hieman elementtejä kummastakin edellä mainitusta mallista. Opiskelijan opintopolku ei ollut kokonaisuudessaan mukailtu yksilöllisiin tarpeisiin, hän opiskeli ryhmälähtöisesti lähes kaksi vuotta. Vasta tässä opintojen loppuvaiheessa hän pääsi tähän projektiin mukaan, jolloin loput hänen opinnoistaan oli mahdollista ”räätälöidä” yksilöllisesti. Hänen ohjaamisessaan ja tukemisessaan prosessin läpi on viitteitä erityisen tuen tarpeen vaatimasta opiskelijasta. Kuitenkaan hänellä ei ole mitään oppimisvaikeuksia tai kielellisiä häiriöitä, tms. Hänen kohdallaan erityisen tuen tarve tarkoittaa lähinnä motivaation tukemista ja ylläpitämistä opintojen loppuun saattamiseksi.

3 TYÖSKENTELYPROSESSI

Tämän kehittämistehtävän tarkoituksena oli pienimuotoisen tapaustutkimuksen avulla tuottaa tietoa joustavista, yksilöllisistä opinpoluista. Tutkimusmenetelmäksi valittiin siis tapaustutkimus. Ilmosen (2007, 16) mukaan paraskin yksittäinen tutkimusmenetelmä tuottaa ainoastaan luokiteltua materiaalia, ajattelun raaka-ainetta, joten ajattelua ja pohdintaa yksin ja yhdessä on tämän työn tiimoilta käytetty runsaasti.

3.1 Tapaustutkimus

Valittaessa tapaustutkimus kehittämishankkeen menetelmäksi, joudutaan tinkimään tilastojen tuottamasta määrällisestä yleistettävyydestä. Tapaustutkimus nimensä mukaisesti käsittelee vain yhtä tapausta. Yleistettävyys ei ole silloin päämääränä, vaan silloin on hankkeelle asetettu aivan toisenlaiset tavoitteet.

Tapaustutkimukselle on luonteenomaista, että jostakin yksittäisestä tapauksesta tuotetaan intensiivistä, yksityiskohtaista tietoa. Tapaustutkimus ei ole pelkästään aineistonkeruun tekniikka. Tapaustutkimusta voi tehdä monella eri tavalla, joten käsitteenä emme voi määritellä sitä tyhjentävästi vain yhdeksi tietynlaiseksi tekniikaksi. Olennaista tapaustutkimukselle on se, että se muodostaa tavalla tai toisella yhden kokonaisuuden eli tapauksen. (Saarela-Kinnunen & Eskola, 2007, 185.)

Tapaustutkimus on kerännyt akateemisessa maailmassa paljon kritiikkiä liittyen tutkijan subjektiivisuuteen hänen informantteihinsa nähden. Tässä kuitenkin kysymyksessä kehittämishanke, jonka tavoitteena tuottaa enemmänkin uutta tietoa ja uudenlaista tapaa ajatella kuin raudanlujaa tieteelliseen näyttöön perustuvaa tutkimusta.

3.2 Tapaustutkimus käsitteenä

Käsitteen tasolla tapaus ei ole merkitykseltään yksiselitteinen. Tapaus voi olla esimerkiksi yksilö, perhe, yhteisö tai organisaatio, jokin yksikkö tai tilanne. (Saarela-Kinnunen & Eskola, 2007, 187, 188.) Tässä kehittämishankkeessa tapaus kuvaa yksilöä ja yksittäisen opiskelijan henkilökohtaisesti räätälöityä opinpolkua. Jos tapaus on yksilö, on perusteltava, miksi juuri hän. Määrittelyn tulee olla hyvin tarkkaa tulosten yleistettävyyden, sovellettavuuden ja raportoinnin vuoksi. (Laitinen 1998, 36.)

Tietysti pitää kyseenalaistaa yleistettävyys tapaustutkimuksen kohdalla. Yleisesti tapaustutkimuksessa kuitenkin tavoitellaan enemmänkin analyyttistä yleistämistä eli pyritään teorioiden laajentamiseen ja yleistämiseen. Tapaustutkimus tähtää asioiden kokonaisvaltaisempaan ymmärtämiseen. Silloin kun tutkimus on kuvattu hyvin ja käsitteellistäminen on onnistunut, antaa tapauksen monipuolinen erittely aineksia myös yleistettävyyteen. (Saarela-Kinnunen & Eskola 2007, 189.)

Valittaessa tapaustutkimus tavaksi tutkia ja ymmärtää jotakin ilmiötä, on huomioitava muutamia tärkeitä seikkoja. Tapaustutkimuksen raportointivaiheessa on syytä kirjoittaa auki tutkimusprosessi mahdollisimman yksityiskohtaisesti, eli miten tutkimus on toteutettu ja millä tavoin kyseisiin johtopäätöksiin on tultu (Mt. 186.) Tarkka määrittely tutkimuksen kaikissa vaiheissa on oleellista tulosten yleistettävyyden, raportoinnin ja sovellettavuuden vuoksi. Tutkimuskohteeksi voidaan valita esimerkiksi tapaus, joka on hyvin tyypillinen, jotta tulokset voisivat olla mahdollisimman hyvin yleistettävissä muihinkin samanlaisiin tapauksiin. (Saarela-Kinnunen, M. & Eskola, J. 2007, 188.)

Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena on tämän yhden tapauksen avulla kehittää joustavia ja yksilöllisiä opinpolkuja ja pohtia siten koko prosessin ajan ja lopuksi sitä, voitaisiinko tällaista mallia ottaa laajemminkin käyttöön. Tällä tapaustutkimuksella on arvonsa pohdinnan herättäjänä ja suunnitelmien pohjana enemmän kuin yleistettävyyteen pyrkivänä tieteellisenä tutkimuksena.

3.2.1 Case- yksilöllisesti suunniteltu ja toteutettu opintopolku

Syksyllä 2012 aloitin projektityöntekijänä JOPO eli joustavat opintopolut projektissa. Oma tehtäväni projektissa oli suunnitella, toteuttaa ja arvioida kahden opiskelijan kanssa heille henkilökohtaisesti suunnitellut ja räätälöidyt joustavat opintopolut. Toinen opiskelijoista kuitenkin keskeytti opintonsa heti projektin alussa, joten jatkoin työskentelyä vain yhden opiskelijan kanssa. Tämän lisäksi JOPOon sisältyi yhteisiä tapaamisia, palavereja ja suunnitteluhetkiä muiden ”jopolaisten ” kanssa. Muita ”jopolaisia” olivat toisen asteen eri alojen opettajat, jotka kukin kehittivät opintopolkuja omalla alallaan ja erilaisin tavoittein ja menetelmin.

Minun case- tutkimukseni opiskelija on nuori, jolla on ollut opintojen kanssa vaikeuksia pitkin matkaa. Hänellä on ollut paljon poissaoloja ja tehtäviä on kursseilta jäänyt tekemättä. Itse olin opettanut häntä muutamalla kurssilla ennen tätä projektia. Opiskelijalla on ollut vaikeuksia tulla toimeen opettajien kanssa ja myös motivaatio on ollut hukassa. Tässä kohdin Saarela-Kinnusen & Eskolan (2007) määrittely hyvästä tapausesimerkkitutkimuksesta täyttyy sen tyypillisyyden osalta. Ko. tapaus on melko tyypillinen sosiaali- ja terveysalan lähihoitajan tutkinnossa, joten voidaan ajatella myös tutkimuksen tulosten yleistettävyyden olevan hyvän sen kohdalta. Pitää kuitenkin huomioida, että tapaus tutkimuksen yleistykset tehdään nimenomaan tutkimuksen tulkinnoista, ei aineistosta suoraan. (Eskola, J. & Suoranta, J. 1998, 65–68.)

3.2.2 Toteuttamistavat ja projektin eteneminen

Aloitin yhteisen työskentelyn opiskelijan kanssa elokuussa 2012. Tavatessamme ensimmäistä kertaa projektin puitteissa häneltä puuttui 20 ov. valmiista lähihoitajan tutkinnosta. Tavoitteeksi asetettiin silloin, että opiskelija valmistuisi joulukuussa 2012.

Ensimmäisellä tapaamiskerralla kartoitimme yhdessä, mitä opintoja häneltä puuttuu. Tehtäväni oli tämän jälkeen suunnitella, miten opiskelija voisi näitä puuttuvia opintoja suorittaa. Tarkoituksena oli, että mahdollisimman paljon näistä puuttuvista opinnoista voisi suorittaa työssäoppimisen aikana eri tavoin.

Lähdin suunnittelemaan jokaista kurssia erikseen. Sovimme ensimmäisen tapaamisen jälkeen heti seuraavan tapaamispäivän sekä sen, mitä tehtäviä yms. selvitystöitä hän siihen mennessä tekee ja palauttaa minulle. Työmäärän ollessa melko suuri, sovimme etenevämmä pienin askelin. Eli syksyn mittaan olemme nähneet noin viikon tai kahden välein. Opiskelija kävi aluksi tapaamassa minua koululla, mutta hänen työssäoppimisensa alettua Kokemäen Vuollekodin Tammentuvalla, kävin tapaamassa häntä siellä noin viikon välein.

Tein opiskelijalle suorittamattomista kursseista mahdollisimman paljon sellaisia tehtäviä tai toimeksiantoja, jotka hän pystyi tekemään työssäoppimispaikassaan. Tarkoituksena liittää mahdollisimman hyvin teoria ja käytännön hoitotyö yhteen. Lähtiessämme opiskelijan kanssa kartoittamaan hänen opintojaan ja niissä ilmenneitä ongelmakohtia, osoittautui koulusta annettujen tehtävien ja käytännön hoitotyön eriävyys. Jotkin tehtävien annot tai kurssin toteuttamistavat ovat olleet opiskelijalle vaikeita hahmottaa. Tarkoitukseni oli siis liittää opetussuunnitelman määräämiä sisältöjä mahdollisimman hyvin vastaamaan työelämän tarpeita.

Kesken jääneiden kurssien ja puuttuvien kurssisuoritusten lisäksi opiskelijalta puuttui mielenterveys- ja päihdetyön koulutusohjelman näyttö ja toiminnallinen opinnäytetyö. Nämä ovat hyvin aikaa vieviä ja työllistäviä asioita jo sinänsä ja erityisen haasteellisia tässä tilanteessa, jossa opiskelijalla melko paljon muitakin suorituksia kesken.

Lähdimme tekemään näitäkin asioita pikku hiljaa. Mietimme yhdessä, mikä voisi olla hänen toiminnallisen opinnäytetyönsä aihe ja miten siihen pääsisi kiinni. Aiheen valinnan jälkeen keskustelimme, miten sen voisi parhaiten toteuttaa. Kyselimme tässä vaiheessa myös Tammentuvan henkilökunnan mielipidettä, mitä he toivoisivat yksikössään toiminnallisen opinnäytetyön puitteissa toteutettavan.

Opiskelija lähetti minulle sekä näyttösuunnitelmaansa että toiminnallisen opinnäytetyön kirjallista versiota luettavaksi aina määrääjain ja annoin niistä opiskelijalle välitöntä palautetta. Kommentoin, mikä on hyvää, mitä kannattaa tekstissä

säilyttää, mitä voisi ehkä ottaa pois ja mitä vielä kaivataan lisää. Opiskelija sai hyvin apua näyttösuunnitelman tekemiseen myös työpaikan puolelta.

Työssäoppimisen ja näytön arvioinnin kävin vastaanottamassa opiskelijan työpaikalla. Samoin osallistuin opiskelijan toiminnallisen opinnäytetyön päivään muutaman tunnin ajan.

4 YHTEENVETO

Tapaustutkimuksen yksi haasteellisimmista kysymyksistä on; mihin tätä aineistoa voidaan yleistää? (Saarela-Kinnunen, M & Eskola, J. 2007, 184.) Tapaustutkimusta on kritisoitu myös edustavuuden puutteesta, jolloin tähän on liittynyt näkemys tutkijan ja hänen informanttinsa subjektiivisuudesta ja tämän vaikutuksesta tutkimukseen. (Mt. 185.)

Tässä tapauksessa case- tapaustutkimus on raportoitu kohta kohdalta oppilaitoksen tietojärjestelmään sekä tähän käsillä olevaan kehittämistehtävään. Tämä tutkimusprosessin pikkutarkka auki kirjoittaminen lisää selvästi tapaustutkimuksen luotettavuutta, sillä silloin nähdään, miten ja millä tavoin lopputulokseen on päästy. Tämä ei kuitenkaan vastaa vielä yleistettävyyden ongelmaan. Kyseisen case- esimerkin tarkoituksena ei ole ollutkaan toimia yleispätevänä toimintatavana kaikille huonosti motivoituneille ja opiskeluissaan jälkeen jääneille opiskelijoille. Tämä on vain yksi esimerkki tietynlaisesta toimintatavasta, jolla on päästy haluttuun lopputulokseen eli opiskelijan valmistumiseen sovittuna ajankohtana.

Tiettyä tapausta ymmärtääksemme meidän tulee kuitenkin ottaa huomioon tutkimuksen kontekstisidonnaisuus sekä erottaa tutkimuksen opiskelijan henkilökohtaiset ja toisaalta tapauksen yleiset piirteet. Näiden pohjalta voidaan sitten tulkita tämän case- tapaustutkimuksen tuloksia.

Joustavien opintopolkujen periaatetta noudattamalla eli yksilöllisiin tarpeisiin suunnitelluilla opintopoluilla voidaan varmasti saavuttaa hyviä tuloksia sekä oppilaitoksen että opiskelijan näkökulmasta. Yksilökohtaisemmin toteutetut opintopolut takaisivat paremman ja ehkä jopa nopeamman opiskelijoiden valmistumisen. Ainakin sellaiset opiskelijat, joilla on haasteellinen elämäntilanne tai opiskelumotivaation kanssa ongelmia, saattaisivat hyötyä näistä erilaisista joustavista opintopoluista.

LÄHTEET

Aaltola, J. & Valli, R. 2007.(toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Juva: PS-kustannus.

Eskola, N., Palo-oja, P. & Pursiainen, S. 2012. Toplaaja- Laajennetun työssä-oppimisen kokeiluhanke. Pirkanmaan ammattiopisto.

http://toplaaja.purot.net/laajennetun_tyossaoppimisen_kokeilun_valiraportti_toukokuu_2012.pdf, viitattu 4.11.2012.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Hakala, J.T. 2007. Menetelmällisiä koetuksia. Teoksessa Aaltola, J. & Valli, R. 2007 (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Juva: PS-kustannus.

Laitinen, H. 1998. Tapaustutkimuksen perusteet. Kuopion yliopiston julkaisuja E. Yhteiskuntatieteet 55. Kuopio.

Opetushallitus. 2010 Sosiaali- ja terveystieteiden ammattillisen perustutkinnon perusteet. Määräys 17 /011/2010. Opetushallitus.

Saarela-Kinnunen, M. & Eskola, J. 2007 (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Juva: PS- kustannus.

Valtanen, P. 2012. Systeminen JOPO, Sataedun sisäinen toimijakokous. Power point- esitys 9.9.2012.

LIITTEET

LIITE 1

[TÄHÄN LIITTEEN NIMI]

